Van zulk een bijzondere gelegenheid moesten wij natuurlijk gebruik maken, en tegen het aangekondigde uur, begaven wij ons naar het sterfhuis. Een eind weegs voor ons uit, gingen scharen van jongens, studenten aan de stadsschool, in het gelid. Toen wij het huis naderden stonden zij aan weerszijden van den weg in twee rijen geschaard, waar wij tusschen door gingen, tot aan de poort van het erf.

Bij onze aankomst werden wij verwelkomd en binnengeleid door den secretaris. In de woning bevonden zich eenige Japaneezen, die als ceremoniemeesters dienst deden. Na een oogenblik wachtens werden wij verrast (ten minste ik), door een Japaneesche vrouw, die ons op twee stukken wit papier zeven broodjes, zoo groot als gewone beschuiten, kwam aanbieden. Gelukkig, dat de goede vrouw niet eerst naar mij kwam, dan zou ik zeker, óf voor de geheele zaak met een buiging hebben bedankt, óf hoogstens een van de broodjes genomen en bedaard opgegeten hebben. In elk geval zou ik mijzelf het voorwerp van spotlust hebben gemaakt; want ik vernam al spoedig, dat elk, dien het werd aangeboden, het gebak zonder de minste aarzeling aannam, het papier zorgvuldig vouwde, en zonder van de broodjes te proeven, alles in den zak stak.

»'s Lands wijs, 's lands eer"; ik volgde hun voorbeeld en kwam er dus goed af. Gelukkig, dat het dien dag koud genoeg was voor een overjas, en dat ik daarin een zak had, groot genoeg voor mijn geschenk; onze pas aangekomen dokter, die zich daarin niet verheugen kon, had het voorrecht zijn broodjes in de hand te mogen dragen. Toen elk der gasten voorzien was van broodjes, werd er ook thee rondgereikt, doch terwijl men hiermede bezig was, en eer nog de beurt aan mij kwam, werd het teeken gegeven tot vertrek naar den tempel.

Men schikte zich tot een stoet d.i. de vreemdelingen deden dat, want wat de Japaneezen aanging, die liepen zonder orde of regel, — dan waren zij hier, dan waren zij daar, in den optocht. Dit was echter het geval niet met hen die vóór het lijk aangingen en het onmiddellijk volgden. Voorop liepen de priesters in hun plechtgewaad. Een lange rij, allen met kaalgeschoren, bloote hoofden; daarop volgden talrijke personen, elk droeg groote kunstbloemen van verschillende kleur. Achter hen kwam de draagbaar met het lijk, besloten in een groote langwerpig vierkante kist, met een hoog rond deksel, en van boven keurig met bloemen versierd.

Naast de draagbaar liepen twee vrouwen in spierwit gewaad, aan elken kant een; dit waren de voornaamste rouwbedrijfsters. Achter het lijk gingen acht of tien vrouwen, insgelijks in 't wit gekleed; daarop volgden ongeveer evenveel vrouwen in 't grijs, verder leden van het stadsbestuur; achter hen de vreemdelingen, met hier en daar een Japanees in Westersche kleedij tusschen hen in, en eindelijk een bonte menigte van zeker verscheiden honderd menschen. Zoo ging het door de straten van Nagasaki, die allerwegen vol waren van nieuwsgierige toeschouwers.

(Slot volgt).

AAN VRAGERS.

Tot opheldering voor onzen vriend N. N. diene, dat als in den Bijbel van een »boek" wordt gesproken, men ten eerste niet moet denken aan een in dien vorm als wij 't hebben, maar aan een boekrol, gelijk we thans nog kaarten hebben die opgerold worden. Ten tweede dat men niet alleen schreef op dierenhuiden en papyrus (waarover we onlangs spraken), maar ook op lood, koper, boombast, steen, hout en tafeltjes met was bestreken. Ten derde dat het Hebreeuwsche woord *Sepher* ook beduidt al wat geschreven is, b. v. de brieven, die Hiskia kreeg van den veldheer des konings Sanherib van Assyrië. Het bewijs van verkoop waarvan in het boek Jeremia wordt gesproken, was ook zulk een »boek." Wij moeten dus volstrekt niet altijd denken aan lange verhalen, als er van »boek" gesproken wordt.

P. Q. Pz. te W. Hetgeen gij bedoelt kan kwalijk iets anders zijn dan de teekenen der nagelen, waarmee onze Heer aan het kruis werd gehecht, en van de wonde door de speer hem toegebracht. Zie verder Hand. 1 : 11. — Zach. 12 : 10. — Joh. 19 : 37. — Openb. 1 : 7.

HOOGENBIRK.

Ingezonden Stukken.

Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.

Haarlem, 30 Maart 1887.

Aan de Redactie van *de Heraut*.

Mag ik u voor het volgende bescheidenlijk een plaats verzoeken?

Tot dusver hadden de belijders onzes Heeren de droeve ervaring opgedaan, dat er menschen waren, die door *ongeloovigen* van hun geloof aan den Bijbel waren afgebracht. Maar thans lezen voor het eerst het droeve feit, dat deze misdaad gepleegd wordt door mannen, *die beweren den Christus der Schriften te belijden.* Ik bedoel wat we onder den titel: *Vruchten der critiek* in *de Standaard* van 28 Maart jl. lezen. De persoon toch, van wien de bezoekbroederevangelist der vereeniging *Tot heil des Volks* gewag maakt, verklaarde, dat hij het aan de Christenen te danken had, dat hij den Bijbel niet meer geloofde. »De Christenen, de geloovigen, hebben mij geleerd, *dat de geheele Bijbel* Gods Woord niet is. Zij hebben mij geleerd, dat Gods Woord *slechts hier en daar in den Bijbel is vervat*, dat *vele gedeelten des Bijbels niet echt* en mitsdien *niet te vertrouwen zijn;* dat Petrus' tweede brief niet echt is, dat er *een steekje aan den Bijbel los is. Wat blijft er op deze wijze van de waarheid en betrouwbaarheid des Bijbels over? Straks komen mij voellicht nog andere geloovigen bewijzen, dat ook de overige gedeelten des Bijbels onecht zijn.* De critiek is het breekijzer aan het volksgeloof; met critische bezwaren tegen de echtheid des Bijbels worden ook sommige Christelijke bladen volgeschreven. *Laat die Christenen daarmede ophouden, want wat ze aan de eene zijde opbouwen, breken ze aan den anderen kant weêr af.*" Immers als deze man spreekt van »de Christenen, de geloovigen," bedoelt hij niet Groningers of Modernen, maar zulken die voor rechtzinnig willen gerekend worden. Dit feit mag wel met ernst aan vele Irenischen op het geweten gebonden worden als een bittere vrucht van hun heilloos bedrijf, maar ook als een rechtvaardig oordeel Gods over hun gruwelijke zonde. Want critiek over Gods Woord *is een gruwelijke zonde.* Critiek oefenen beteekent, over het mondeling of schriftelijk woord van een ander oordeelen of het goed of niet goed is. Dat oordeel kan juist of onjuist, zacht of lieftdeloos zijn, maar het blijft altijd een oordeel. Als mannen gelijk Gunning, Valeton, Doedes, Daubanton enz. dit eens ernstig bedachten, zouden ze dan niet schrikken voor zichzelf? *Immers critiek over den Bijbel is niets minder, dan dat een zondig mensch den levenden God voor zijn vierschaar daagt en Hem oordeelt, Die spreekt: „Keert weder, gij menschenkinderen"* 1). En of nu al vele Irenischen zeggen, dat zij volstrekt niet *Gods Woord* verwerpen, maar alleen *datgene in den Bijbel, wat niet Gods Woord is*, baat hun niets. Zoolang zij niet *alle woord en wijsheid van menschen, dus in de eerste plaats van henzelven, ten doode doemen, om alleen den Bijbel te gelooven, blijven ze hun Ik tegen God den Heere handhaven*, en geldt hun het dreigend woord van Jezus: »Een iegelijk van u die niet verlaat alles wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn" 2). Maar ook, hoe droef toonen zij hun geestelijke onwetendheid, door zoo te spreken. Weten zij dan niet, dat de Satan *de vader der leugenen* is, en dat deze menschenmoorder van den beginne *beter dan wij-zelven ons hart kent*, en weet hoe hij ons moet aanvatten om ons te vangen?. Hij is niet zoo onnoozel om den zondaar in te blazen: *Gij moet niet zoo angstvallig alles gelooven wat God zegt.* Hij weet wel dat de zondaar nog te veel besef van Gods majesteit heeft, of ook ontzag voor de openbare meening, om daarnaar te luisteren. Daarom begint hij ook op een sluwere wijze, nl. met het gif van den twijfel aan de goddelijkheid des Bijbels in het bewustzijn van den zondaar te druppelen Hij weet wel, dat als maar eenmaal die gebondenheid aan de Schrift weg is, zijn zegepraal gewis is, omdat hij den keten heeft verbroken, die tot dusver den boozen geest van eigen zin en wil gebonden hield, en dat wel zonder dat de zondaar het bespeurde, of liever zóó, dat de zondaar zich diets maakte, dat het er minder op aan kwam of men al of niet, onvoorwaardelijk op den Bijbel kon vertrouwen wijl immers Gods Woord behouden bleef? Ach waarom hebben vele Irenischen niet geluisterd naar zoovele uitnemende getuigen van Christus in de Kerk van vroeger eeuwen, die hen ook ernstig zouden gewaarschuwd hebben om toch vooral niet aan de Schrift te twijfelen, b. v. vader Brakel 3)? Maar ook is de lichtzinnigheid dier Irenischen onverantwoordelijk, die immers in de Groningers en Modernen en in de heillooze vrucht van hun drijven om ons volk van den Bijbel af te trekken, reeds een ernstige waarschuwing hadden ontvangen en er blijkens de uitkomst niet naar geluisterd hebben. Laten ze toch niet zeggen: *Wat nu van dien man wordt gemeld, hadden we niet kunnen voorzien, noch bedoeld.* Want ons antwoord luidt: *Ge hadt het kunnen en moeten voorzien, en ge zoudt het voorzien hebben, als ge geluisterd hadt naar den Bijbel zelven*, naar het getuigenis van de Kerke Gods, met name van onze vaderen, naar wat in onze eeuw gezien is als vrucht van het ongeloof, en naar de ernstige vermaning van Gereformeerde zijde, bepaald van Dr. Kuyper. Maar laat u dan tenminste nu nog waarschuwen en bewegen tot terugkeer naar de onvoorwaardelijke onderwerping aan de schrift. Ik beken wel, dat het door uw eigen schuld een zwaar offer is, dat God de Heere u ook langs dezen weg afeischt. Want dat is een der kwade vruchten, waarmede de zonde hare dienaars loont, *dat het terugkeeren moeielijker wordt naarmate men langer tegen Gods waarschuwingen zich verzet en met de wereld geheuld heeft.* Maar gij, wier consciëntie u aanklaagt van mede schuldig te staan aan de ondermijning van het Schriftgeloof der Kerke Gods, bedenkt *dat uitstel van bekering ook in deze de mogelykheid daarvan steeds geringer maakt; dat er aan Gods lankmoedigheid over u eens een einde kan komen, en dan alle mogelijkheid van bekering van dezen uwen weg, naar Zijn rechtvaardig oordeel, onherroepelijk voor u is afgesneden.* Wij zien bovendien in wat de *Standaard* klaagt, dat de Irenische groep nu reeds mannen in haar midden telt, die de School met den Bijbel bestrijden. En dat moest. Wie eenmaal vaststelt en openlijk beweert, *dat er leugenen in den Bijbel staan* die kan geen voorstander zijn van *scholen, waarin aan de kinderen geleerd wordt om alles te gelooven wat in den Bijbel staat*, wijl dan het kind *naar zijn oordeel* bedrogen wordt. En daarom, tenzij de Irenischen eer het te laat is, van den heilloozen weg terugkeeren, hebben wij er op te rekenen, dat zij aan de school met den Bijbel hun steun geheel zullen onttrekken; en dat ware nog het beste, vergeleken met de veel ontzettender mogelijkheid, dat hun Schriftondermijnende theoriëen in den kring der Christelijke onderwijzers en door hen in de Christelijke lagere scholen binnensluipen. Voeg er bij, dat de onwil der Irenischen om met de overheidsbemoeiing in zake de kerke Gods en het Hooger onderwijs te breken, hen wel moet drijven om ook voor de middelbare en lagere school vóór die bemoeiing der overheid partij te kiezen. Immers is die bemoeiing ook naar hun oordeel *verkeerd*, dan moeten ze, om eerlijk te zijn, haar ook *voor elken kring van geestelijke werkzaamheid bestrijden.* Oordeelen ze daarentegen dat die bemoeiing voor Kerk en Hooger onderwijs *de gewenschte toestand* is, dan moeten zij haar ook *begeeren voor middelbaar en lager onderwijs*, en kunnen zij vrije kerk en vrije scholen slechts beschouwen als *tijdelijke hulpmiddelen in afwachting van goede staatskerken en staatescholen.*

Met de opname dezer regelen zult u zeer verplichten,

Uw dw. dienaar,

G. MILO.

1) Psalm XC : 3.
2) Lukas XIV : 33.
3) Redelijke Godsdienst, deel II, hoofdstuk LIII.

Kerkelijke Berichten.

Viertal.

NEDERLANDSCH HERV. KERKGENOOTSCHAP.

Willemsoord: J. Brutel de la Rivière te Houtrijk en Polanen, H. Wildeboer te Benthuizen, L. J. Blanson Henkemans te Bahr en Lathem en J. Vinke te Enter.

Drietal.

NEDERLANDSCH HERV. KERKGENOOTSCHAP.

Weesp: L. J. van Apeldoorn te IJlst, A. Renier te Elspeet en T. J. Ringeling te Krimpen aan de Lek.

NEDERDUITSCHE GEREFORMEERDE KERKEN.

(Doleerende).

Rotterdam: Fernhout te Tzum, Veder te Schiedam en Vonk te Oldebroek.

EVANG. LUTH. KERK.

Vlissingen: D. Fregeres te Groede, H. R. Snijder te Medemblik en F. C. Stelwag te Deventer.

Beroepen.

NEDERLANDSCH HERV. KERKGENOOTSCHAP.

Schiphuiden, J. Poort te Hendrik-Ido-Ambacht.

Weesp, L. J. van Apeldoorn te IJlst.
Vorchten (gem. Heerde), G. A. van der Brugghen te Boxmeer.
Zoelmond (cl. Tiel), G. J. van Walsum te Wateringen.
Overlangbroek, P. van Binnendijk, cand. te Anjum.
Axel (Zeeland), C. Bouthoorn te Sprang.
Garshuizen, P. van Binnendijk, cand. te Anjum.
Harlingen (vac.-Verkouw), T. Fernhout te Tzum.
(Vac.-Voorhoeve), J. W. H. Kalkman te Monster.
Lemele, Joh. Vinke te Enter.
Vorchten, G. A. van der Bruggen te Bokomeer.
Akersloot, L. A. v. Langeraad te Nieuweveen.
Brussel, S. Ulfers te Oldemarkt.
Hindeloopen, D. T. Uden Masman Hz. te Bakkeveen.
Zuid-Beierland, H. A. v. Oostrum Soede te Aalten.

DOOPSGEZ. KERK.

Giethoorn, L. van Cleeff te Tjalleberd.

Aangenomen.

NEDERLANDSCH HERV. KERKGENOOTSCHAP.

Benschop, J. H. Wensinck te Nederlangbroek.
Obergum, H. Leemhuis te Zandeweer.
Aartswoud, A. M. A. Reijnders te Uitgeest.

Bedankt.

NEDERLANDSCH HERV. KERKGENOOTSCHAP.

Koevorden, K. Havinga te den Ham (Overijsel)
Hoornsterzwaag, P. van Binnendijk, cand. te Anjum.
Tholen, T. J. Ringeling te Krimpen aan de Lek.
Dinteloord en Princeland, C. Bouthoorn te Sprang
Vlaardingen, J. H. Wensinck te Nederlangbroek.
Sirjansland, P. van Binnendijk, cand. te Anjum.
Cats (Noor-Beveland), E. Loen te Grijpskerke.
Haulerwijk, H. G. Tonsbeek te Schoonebeek.
Elburg, C. P. N. Pijaar te Overschie.
Zuiderwoude c. a., P. H. Versteeg te Sint Pancras

Bedankt voor het beroep, uitgebracht door de Ned. Gereformeerde kerk te Rotterdam, door P. J. W. Klaarhamer te Middelburg.

De Administratie van „de Heraut" verzoekt beleefdelijk aan die geabonneerden, welke dit blad direct (dus buiten tusschenkomst van boekhandelaren of Postadministratiën) van haar ontvangen, haar de verschuldigde abonnementsgelden, zijnde f 1.20, per Postwissel vóór den 15 April e.k. te willen toezenden.

De kosten daarvoor kunnen van het bedrag worden afgetrokken.

Op ontvangst van den postwissel zendt de Administratie terstond hiervan bericht aan den afzender, dat tevens tot quitantie strekt.

Advertentiën.

VERGADERING DER KERKERADEN
van Vrijgemaakte Kerken in Gelderland,
op **Donderdag 14 April 1887**, des voormiddags 10 ure, in het **Loge-gebouw** te **Arnhem**.

Toegankelijk ook voor Kerkeraden en Gemeenteleden uit »Hervormde Gemeenten", die instemming betuigen met de formule van het Gereformeerd Kerkelijk Congres.

Des avonds 8 ure **RIDSTOND** in de **Nutzaal**, door Ds. F. P. L. C. VAN LINGEN, van *Zetten*. (191)

Bij de Uitgevers NIJGH & VAN DITMAR, te *Rotterdam*, is verschenen:
PREDIKANTENNOOD
EN
„PATJES"-DOMINÉS.
Eenige aan- en opmerkingen naar aanleiding van het voorstel-FLEDDERUS, nu Synodaal voorstel, aangaande de instelling van een geordenden Evangelistenstand, door
J. VAN WANING BOLT,
Predikant te Emst.
Prijs . . . . . *f* **0.25.**
Alom verkrijgbaar. (190)

Heden verscheen No. 1 van
„PETAHJA."
Vrijgemaakte des Heeren.
Maandschrift onder redactie van
Ds. F. P. L. C. VAN LINGEN te Zetten.
Prijs per jaar *f* **1.—.**
Inhoud van No. 1: Onze naam. — Psalm 126 : 3. — Uit vorige dagen. — De jaloerschheid Gods. — Prediking. — Wat is Gereformeerd? — Rechtspraak der Synodale Organisatie. — Vrijgemaakte gemeenten enz.
Dit goedkoop maandschriftje wordt ieder ter lezing en ter verspreiding aanbevolen.
Exempl. ter kennismaking voorhanden bij den Uitgever
Brielle. **J. WIEREMA.**

IETS VOOR HET ARME VOLK,
dat behoeften aan Offeren heeft,
EN
Een Woord voor Israël,
als het Paaschfeest houden zal.
Aandacht op Psalm 50 : 23, in verband met Ps. 51.
Door F. W. HIENFELD.

Paschen. Belijdenis.
FEESTGESCHENK
voor het Nederlandsche Christelijke Volk.
HET BIJBELSCH WOORDENBOEK,
van H. ZELLER,
BEARBEID DOOR
J. A. SCHUURMAN Johzn. en J. P. G. WESTHOFF.
Een uitstekende handleiding bij het lezen en onderzoeken der Heilige Schrift, waarin diepte en populariteit op zeldzame wijze zijn vereenigd. De prijs van dit voortreffelijk Woordenboek in 2 deelen, beslaande elk ongeveer 600 à 700 pag., was **voorheen** *f* **10.50. Thans** is het voor *f* **4.90** te bekomen.
Bestellingen gelieve men in te zenden bij zijn gewonen boekhandelaar of bij de Uitgevers
MENSING & VISSER,
Wagenstraat 27, Den Haag.
N.B. Na ontvangst van postwissel ad *f* **4.90**, wordt het boekwerk **franco** toegezonden.

WERVING VOOR OOST-INDIË.
VOOR Nederlanders | **Handgeld bij zes-jarige verbintenis** *f* **300.**
Aanbrengpremie . . . . . „ **10.**
Zij die zich willen verbinden moeten zich aanmelden bij een der Plaatselijke of Garnizoens-Commandanten of bij den Commandant van het Werfdépôt.
Inlichtingen kunnen gevraagd worden aan alle Burgemeesters en, *ongefrankeerd*, aan het Dept. van Koloniën. Zij worden *kosteloos* gegeven.

AMERIKAANSCHE.
Estey-Orgels,
Gem-Orgels,
v. d. Tak-Orgels,
zijn steeds in ruime keuze voorhanden tegen lage, doch vaste prijzen, van *f* **65** af bij
M. J. RADIUS,
Keizersgracht 305, Amsterdam.

VERSCHENEN:
Kort verhaal van de schorsing van Ds. WINCKEL en twee Kerkeraadsleden te Oudewater.
Uitgegeven voor rekening van den Schrijver ten voordeele van de armen der Geref. Kerk (doleerende) aldaar en verkrijgbaar gesteld tegen toezending van **25 Cent**, bij E. C. RAHMS, Boekh. te Oudewater. (146)

Kerkelijk Handboekje,
zijnde een uittreksel van de voornaamste acten der Nationale en Prov. Synoden, alsmede de
POST-ACTA
van de Synode te Dordrecht in 1618 en 1619.
Ten dienste van Predikanten en Kerkeraden.
340 bladz. Prijs *f* **1.25.**
Uitgave van ZALSMAN te *Kampen*.

Als deugdelijk en blijvend boekgeschenk, vooral ook voor jeugdige en aanstaande **LIDMATEN** der **Christelijke Kerk**, verdient ongetwijfeld aanbeveling:
De 2de herziene en vermeerderde druk van de
GESCHIEDENIS
DER
CHRISTELIJKE KERK,
DOOR **F. VAN KOOY.**
Dit werk bevat XXXI en 614 blz. en is voorzien van een uitvoerig Register.
Prijs *f* **4.—. In linnen band** *f* **4.50.**
Uitgegeven bij C. VAN BENTUM te Utrecht.

Het begin van de Reformatie
der Geref. Kerk te Klundert.
DOOR
A. VAN VEELO, *V. D. M. te Klundert.*
Prijs 30 Cents.

Het Godslam geslacht.
Dertig Lijdenspreeken door A. VAN VEELO, *V. D. M. te Klundert.* Prijs ingen. *f* **3.—**, geb. in stempelband *f* **3.60**.
Verkrijgbaar bij alle soliede Boekhandelaren en na toezending van het bedrag per postwissel, geschiedt de zending *franco* door den Uitgever J. VISSERS, te *Klundert*.

Is verschenen de **4de druk** van:
„DE LOFSTEM."
2- en 3-stemmig Zangbundeltje voor Christ Scholen en Huisgezinnen, door
J. C. DE PUY,
Hoofdonderwijzer te Sexbierum.
PRIJS f 0.25.
NIJMEGEN. P. J. MILBORN.

Vrije Universiteit.

God is ons genegen
Onze God geeft zegen.
Rijmps. 67 : 3.

Schreef ik onlangs over Amsterdam, laat mij nu eens iets over een zeer *klein* plaatsje mogen mededeelen.

Een lid der Commissie tot vermeerdering der Inkomsten is nu eenmaal iemand, die de roeping heeft, om zooveel mogelijk de inkomsten te *doen* vermeerderen.

Als zoodanig zet zoo iemand er zich dan ook soms toe, om eens »revue over de troepen te houden" en neemt dan gewoonlijk het jaarverslag, als vertoonende de kaart van het land, overziet die en speurt dan na, welke plaatsen nog geheel of gedeeltelijk braak liggen.

Hiermede ook eens bezig zijnde, trok een plaatsje, niet verre van Amsterdam gelegen, mijne aandacht, omdat daar nog niet één begunstiger en dus ook geen agent was.

Alvorent daarhenen te reizen informeerde ik in Amsterdam, of men ook iemand aldaar kende, tot wien ik mij zou kunnen vervoegen en ik kreeg het adres van een »Christelijk gezind man", wiens naam was K.

Ofschoon mij de vage term van »Christelijk gezind man" niet zoo heel erg aantrok, dacht ik: nu de Heere heeft toch nog in bijna elke plaats van ons goede land van zijn volk, zij het dan ook maar een enkele; in elk geval, als die man geen vriend en voorstander mocht blijken, dan zal hij mij toch wel aanwijzing willen doen van hen, die wel voor deze zaak zouden te winnen zijn.

Toen ik bij hem in huis trad (hij hield een winkel) en hem mijn morgengroet bracht, zag hij verrast op en heette hij mij al aanstonds hartelijk welkom, daar hij mij van aangezicht reeds kende, en al spoedig kregen wij ten aanhoore van zijn gezin een alleraangenaamst gesprek van geestelijken aard.

Toen dit gesprek een geruimen tijd geduurd had, zei ik: »Maar laat mij u nu eens mogen zeggen, wat eigenlijk de reden is van mijne komst alhier. Ik wenschte eens te onderzoeken, of er hier niets te doen zou zijn in het belang der V. U. — Hoe komt het toch dat *gij* in de eerste plaats er nog niet aan verbonden zijt?"

»Ja, hoe komt dat," was zijn antwoord. »Ik ben er nog nimmer over aangesproken. Versta mij wel, niet dat ik er juist over aangesproken *wil* worden, maar, hoe gaat het doorgaans met den mensch, ook na ontvangen genade. Als ik er weer eens iets van lees, dan zeg ik bij mij zelven: aan deze zaak moet ik toch noodzakelijk ook iets doen; maar — daar bleef het dan bij, *omdat er hier niemand is, bij wien ik mij kan aanmelden*, en van schrijven komt bij ons op 't land al heel weinig; en later, och ja, dan ben ik weêr zoo ingewikkeld in mijn zaken, dat de V. U. weer op den achtergrond raakt. Dit is nu wel niet tot mijn eer en ook niet goed voor den Heere, maar het gaat helaas! zoo maar al te dikwijls. *Was er nu een agent, dan kon men er 's avonds even heen gaan om zich te doen inschrijven.* Maar ik ben van harte bereid, dadelijk begunstiger te worden, noteert u mij maar voor *f* 2.50 's jaars, en omdat ik er tot hiertoe niets aan deed, verzoek ik u om ook *f* 2.50 als gift te willen aannemen. Ge kunt ook noteeren v. d. B. a *f* 2.50 jaarlijks en voor hem zal ik u ook *f* 2.50 als gift ter hand stellen; hij is niet ter plaatse en komt hedenavond laat t'huis; maar dit neem ik voor mijne rekening."

Eene bejaarde vrouw, die onze gesprekken had aangehoord, nam toen het woord en vroeg of ook zij een bijdrage schenken mocht en voegde er nog *f* 5 aan toe; terwijl zij ook als begunstigster wenschte toe te treden.

»En nu, vader," vroeg ik verder, »moeten uw vrouw en jongen ook niet meêdoen als ze er tenminste een hart voor hebben; het gaat den vrouwen evenzeer aan als den mannen; hierin is geen man of vrouw; ze worden beiden tot dit werk geroepen; de vrouwen moeten weêr leeren meê te leven in deze zaken; hare hulp is waarlijk een niet te versmaden kracht, en uw jongen, moet hij ook niet leeren vroeg zijn schouders te zetten onder dit werk des Heeren, of is hij afkeerig van deze dingen?"

»o, Zeker mogen ze meêdoen als ze willen," gaf de man ten antwoord, en beiden wilden en traden toe.

»Wie zijn er nu nog meer hier ter plaatse, die te winnen zouden zijn?"

»Och, ze zijn hier »dun gezaaid", maar toch weet ik er nog wel enkelen hier dicht in de buurt; ik zal er u aanwijzen." — »Nu, ik ga er gaarne heen! Maar eer ik ga nog één verzoek: Wilt ge de zaak nu ook steunen door Agent te worden? Uw zeggen van straks en uw terugblijven tot hiertoe, bewijst opnieuw, *dat in elke plaats een Agent moet zijn.*" — »Nu vraag het eerst aan anderen, en als niemand kan of wil, dan kunt ge mij er voor aanwijzen."

De anderen traden wel als begunstigers toe, maar onze vriend werd Agent en bracht ook als zoodanig later weêr een winste aan.

Met een verblijd harte ging ik naar Amsterdam terug! Ik won *f* 16.50 aan jaarlijksche contributien en *f* 10 aan giften. Bij mijn heengaan en bij mijn huiswaarts keeren, zweefden mij telkens de Psalmregels voor de aandacht:

God is ons genegen,
Onze God geeft zegen.

Ook later had ik er nogmaals sterkte uit, en drie zaken werden mij weer bij vernieuwing duidelijk: 1. de menschen moeten aangesproken worden; 2. in elke plaats moeten Agenten zijn en 3. bij dit alles echter zal *ons* werk niets zijn, doch is het alleen de zegen des Heeren, die rijk maakt en Hij, die het ons doet gelukken.

W. KUHLER Wzn.,
Lid der Commissie tot Vermeerdering der Inkomsten.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten: door den heer J. C. Punt, te Klundert, van eene Zuster der Gemeente 5 à *f* 1000 certificaten 3½ pCt. Ned. Werk. Schuld; aan contributien: door het Locaal Comité te Amsterdam, van den heer W. H. *f* 1750. Aan Schenkingen: door den heer W. Hovy, van kol. W. H. v. M. *f* 25; door Ds. N. A. de Gaay Fortman, van N. N. te Katwijk a/Z. *f* 25; door den heer W. Kuhler Wzn., van Mej. A. M. H. F. B. te A. *f* 2.50; van N. N. te Maassluis *f* 2.50; door den heer W. Hovy, van J. B. te A. *f* 1.23½. Aan Collecten: door den heer W. Kuhler Wzn., bij eene spreekbeurt te Nederhorst den Berg *f* 33.61; door den heer Jb. van Oversteeg, bij eene spreekbeurt te Nieuwveen *f* 7.30.

Voor de Bibliotheek:

Door Ds. N. A. de Gaay Fortman, van N. N. te Katwijk a/Z. *f* 25; van eenige vrienden, Eiland Marken *f* 10.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen door Ds. N. A. de Gaay Fortman van N. N. te Katwijk a/Zee *f* 25; door de Vereen. Vrienden der Waarheid te 's-Hage, bij hare samenkomst van 3 April jl. »een dankoffer" *f* 10; Ds. J. Osinga te Aarlanderveen van N. N. te A. *f* 10.

S. J. SEEFAT, *Penningmeester.*
Lijnbaansgracht 248.

SCHOTSCHE ZENDINGSKERK

GODSDIENSTOEFENING.

Zondagmorgen, 10 uur, A. VAN OS.
Zondagavond, 6 uur, F. W. A. KOKFF.
Maandagmorgen, 10 uur, A. VAN OS.

GEDRUKT TER KON. NEDERL. STOOMDRUKKERIJ
WARMOESSTRAAT, 106, AMSTERDAM.